

BİR FEDAILİK ÖYKÜSÜ...

Savaşın duracağı noktasındaki söylentilerin gerçek olmadığını anlıyorduk. Türk ordusunun silah...

Menal Zagros

Doksanlı yıllardı. Savaş giderek şiddetlenmişti. Öyle ki ülkenin her yanını kasıp kavuruyordu. Düşman güçleri gerillaya alabildiğine yükleniyordu. Ülkede savaşın olmadığı, savaşın hükmünü sürmediği, yakıp yıkmadığı tek bir yer kalmamış gibiydi. Türkiye devleti bu da yetmiyormuş gibi Güneyli güçleri de kendi yanında bizimle sürdürdüğü kurnasız, hiçbir ilkesi olmayan bu savaşa katmıştı. Türk devlet yönetimi ve ordu gücü, uluslararası güçlerden de aldığı destekle Güneyli Güçleri önlerine katarak sınır ötesi bir operasyon başlatmışlardı. Operasyon Güney Kürdistan'daki üs alanlarımızın tamamını kapsıyordu. Savaş üç ana cephede şiddetli bir şekilde başlamış ve sürüyordu. Bu ana cephele Çukurca, Xakurke ve Haftanin'di. Ancak ana cephelelerin dışında da savaşın sürdüğü yerler vardı. Ama genelde bu üç ana cephede yoğunlaşıyordu.

Savaş başladığında Kuzey Kürdistan'daki Cudi dağındaydık. Savaşın başlamasıyla, takviye ihtiyacından dolayı Güney'e geçtik. Cudi'den Haftanin'e geçmiştik. Savaşa da orada katıldım. Ama ben henüz bir yeni savaşçı sayılıyordum. Çünkü gerilla saflarına katılalı daha bir yıl olmuştu. Cudi'de Şehit Ahmet Rapo arkadaşın bölüğündeydim. Ve zaten onunla Güney'de süren savaşa katılmak için Cudi'den Haftanin'e geçmiştik. Haftanin'e geçer geçmez savaşta aktif rolünü alması için ona orada da bir bölük verildi ve ben burada da onun bölüğünde yer alıyordum. Bölükteki arkadaşların çoğu yeniydi... Cephe genelinde ise yaklaşık iki bin arkadaş toplanmıştı. Katılım yoğun ve savaş durumu söz konusu olduğundan arkadaşların çoğu henüz silahlı eğitimden geçmemişti ve birçoğu sıcak savaş ortamında silah kullanmayı öğreniyordu. Bundan dolayı da çatışmalarda yeni arkadaşların şahadetleriyle sık sık karşılaşılıyorduk. Bu şahadetler öfkemizi arttırıyor ve bu öfkeyle arkadaşlarımızı uğurluyorduk. Yine o süreçte, Suriye'den gerillaya katılmak için gelen bir grup arkadaşın, gelirken henüz silahsızken KDP tarafından pusuya düşürülerek şehit düşürüldüklerinin haberini almıştık. O ortamda tek düşündüğümüz şey yeni arkadaşlarımızın, henüz bize ulaşmadan şehit edilen arkadaşlarımızın intikamını almaktı. Başka hiçbir şey düşünmüyorduk. Bu temelde silahsız, savunmasız bir şekilde vurulan arkadaşların intikamını almak için her alanda eylemler

yapılıyordu. KDP'ye ait yedi tepe düşürülmüş ve gerillanın denetimine geçmişti. Bu arada düşman, güçlerini Xakurkê ve Çukurca'dan çekip, bulunduğumuz alana, yani Haftanın'e yöneltiyordu. Bu durum Ferhat'ın Xakurkê'de teslim oluşuyla yaptığı anlaşmadan kaynaklanıyordu. O dönem Xakurkê sorumlusu olan Ferhat'ın düşmanla yaptığı ve daha sonra Önderlik tarafından ihanet ve tasfiyecilik olarak tanımlanan anlaşmalar bu sonucu doğurmuştu.

Yapılan anlaşmaya göre iki cephede savaş duracaktı. Bu da, bulunduğumuz alana yönelecekleri anlamına geliyordu. Çatışmalar hafiflemişti. Bu savaşın sona erdiği anlamına gelmiyordu... Güney Kürdistan'ın Zaxo kentine Türk tanklarının girmesi ve orada da bir arkadaşımızın şehit düşürülüp kent merkezinde yerde sürüklenmesi, içimizdeki acıyı ve intikam isteğini daha fazla ateşlemişti.

Savaşın duracağı noktasındaki söylentilerin gerçek olmadığını anlıyorduk. Türk ordusunun silah ve asker sevkiyatının durmaması, savaşın hafiflemesi bir yana daha da şiddetleneceğini gösteriyordu. Biz bir tabur, yani yaklaşık altmışa yakın arkadaş olarak bir tepeyi tutuyorduk. Tuttuğumuz tepe, KDP açısından da bizim açımızdan da stratejik öneme sahipti. KDP, Türk ordusunun sevkiyatından cesaret almıştı. O yüzden savaş, özelde de bulunduğumuz alanda yoğunluğundan hız kaybetmeden sürüyordu. Tabur olarak bulunduğumuz tepe, çatışmanın en ön cephesindeydi. Tepeyi bırakamıyorduk. Sabahları hava ağarırken, alana havan ve kobralarla saldırılar başlıyor, karanlık çökene kadar devam ediyordu. Ayrıca karadan da ilerleyebildikleri kadar ilerliyorlardı. İki gün kalan cephanemizle bulunduğumuz yeri savunduk. Üçüncü günden sonra orada kalmak intihar anlamına gelecekti. Çünkü cephanemiz bitmek üzereydi. Üçüncü gün artık tanklar karadan, tepeye yaklaşık bir km kadar yaklaşmışlardı. Alt tarafımızdaki cadde ise peşmerge ve askerlerle dolu arabalara ev sahipliği yapıyordu. Artık üçüncü günden sonra, tepeyi bırakıp geri çekilmek de tehlikeli bir duruma gelmişti. Geri çekilmek için de geç kalmıştık. Çünkü karadan da kuşatılmış durumdaydık. Fedaice bir eylem kurtarabilirdi bizi belki... Ortak tartışıp karar almamız gerekiyordu. Kısa süren toplantıda çıkan karar, bir arkadaşın tepede kalıp savunma yapması ve bu süre içinde de diğer arkadaşların sağlıklı bir şekilde tepeden geri çekilmeleri idi. Böyle bir karar belki de arkadaşların, en azından bir grup arkadaşın sağ kurtulmalarının tek yolu idi. Biraz düşündükten sonra arkadaşları savunma ve sonra de geri çekilme temelinde kendimi önerdim. Önerim kabul edildi.

Akşam karanlığı çökmeden önce, arkadaşlar hazırlıklarına başlamışlardı. Herkes malzemesini toparlamış, biraz buruk vedalaşma vaktini bekliyorlardı. Karanlık basar basmaz tek sıra halinde, mesafeli geri çekilmeye başlayacaklardı.

Hangi veda ayrılığı getirmez ki?

Giden arkadaşların çoğu sanki bir daha görüşmeyecekmişiz gibi, gelip sarılarak vedalaştı. Kimisi de duygularını biraz da bastırarak 'kendine dikkat et, başarılar' diyerek, daha sade vedalaştılar. Sanki uzun soluklu, birbirine uzun temenniler dileyen vedalar ayrılığı getirecekmiş de, kısa vedalar kavuşma şansını artıracakmış gibiydi...

Gidenler arttıkça, yalnızlığım da artıyordu. Bu bana korku vermiyordu. Aksine görevimi nasıl başarıyla yerine getirip tekrardan onlara ulaşacağım üzerine düşünüyordum. Beş dakika

içerisinde tepe boşaltılmıştı. Silahımı, dolu şarjörlerimi ve boş sayılabilecek çantamı da sırtıma alarak; zamanın ve bir an önce de arkadaşların sağ salim geçmelerini beklemeye başladım. Bu arada yer yer atış yaparak, yakınımızdaki güçlere henüz tepede olduğumuz, tepeyi bırakmadığımız izlenimini vermeye çalışıyordum. Aradan yarım saat geçmemişti ki; karanlıkta sadece birkaç metre uzaklıkta olduğunu göremediğim, ama tahmin ettiğim bir hareket sesini duydum. Silahıma davranmak üzereydim ki, adamların bana seslendiğini sandım. Ama ses bir kadın sesiydi.

‘Gidemedim’

Ses yabancı gelmiyordu ama kimin sesi olduğunu çıkaramamıştım. Biraz yaklaşarak; “Heval benim” dedi. Bir arkadaş gruptan habersiz bir şekilde tepede kalmıştı.

“Heval niye kaldın” diye biraz da öfke ile sordum. Arkadaşlar çoktan buradan uzaklaştılar. Haber bile vermemişti onlarla birlikte gitmeyeceğine dair... Ama anlaşılan o ki beni yalnız bırakmak istememişti. Adını bile bilmiyordum. Ne kadar zorladıysam da ayrılmak istemedi oradan. İçinde bulunduğumuz savaş ve güvenlik psikolojisinden dolayı fazla konuşmadık. Artık kızmanın, onu gitmeye zorlamanın zamanı geçmişti. Gruplar çoktan uzaklaşmışlardı. Kalmasını kabul etmekten başka çarem kalmamıştı. Gece durmadan ilerlemişti. Vakit sabahı gösteriyordu. Bu da geri çekilme vaktimizin yaklaştığını gösteriyordu. Orada kaldığımız süre içinde çok da uzak olmayan bir yerlerden çatışma sesleri geldi. Arkadaşları fark ettiklerini düşünüyordum. Bu düşüncemde haklı da çıkmıştım. Yolda üç şehit verdiğimizizi sonradan öğrenecektim. Bunlardan birisi çok eski bir arkadaş olan Welat arkadaşı.

Helikopter sesleri uzaktan gelmeye başladı. Diğer yandan tepenin uçurum kenarından dolanan yolda da tanklar ve asker taşıyan araçlar tepeye yaklaştırmaya başlamışlardı. Saldırı her günküden erken başlamıştı. Bir an önce tepeyi terk etmemiz gerekiyordu. Bombardıman aralıksız devam ediyordu. Fakat tepenin durumunu tam olarak bilmediklerinden fazla yanaşmıyorlardı. Artık onların da ölü ve yaralıları olmuştu, arkadaşlarla çatışırken. Türk askerleri fazla yanaşmasalar da, önde araziye daha iyi tanıyan ve Türk ordusu tarafından öne sürülen peşmergeler; araçlardan inmiş tepeye yaya olarak yaklaştırmaya başlamışlardı.

Yanımdaki kadın arkadaşına kendisini korumasını sıkı sıkı tembih ettikten sonra, yolu daha iyi görebilmek ve denetime almak için uçurum tarafına gittim. Elimdeki tüm şarjörleri harcadım. Geri dönüp kadın arkadaşı da alarak, arka vadiden geri çekilmemiz gerekiyordu. Bu arada, arazi metre metre kobra ve uzaktan havanlarla vurulmaya başlanmıştı. Gitmeliydik, bir an önce tepeyi terk etmeliydik. Amacımıza ulaşmıştık. Fakat...

Döndüğümde, hayatım boyunca unutamayacağım ve bu yaştan sonra hayatıma yön verecek olaylardan birine tanık olacaktım. Döndüm, fakat yetişememişim. Adını dahi bilmediğim bu yürekli insan tepemizde sabırsızca dönen kobraya hedef olmuştu. O anda neye uğradığıma şaşırıyordum. Böyle duygusal bir sarsıntıyı daha önce hiç yaşamamıştım. Kendim için değil, en çok arkadaşlarımız için kendini feda eden bir kadın yoldaşın yanımda can çekişiyor olmasıydı sarsıntımın nedeni. Ama elimden bir şey gelmiyordu. Bir nevi suçluluk duygusu ve çarelerin tükenmesinin verdiği öfkeyle bir süre, patlama sesleri eşliğinde etrafıma bakıp durduğumu hatırlıyorum. Fazla yaşamayacaktı, çünkü bilincini yitirmişti. Kısa süre içerisinde kan kaybindan yaşama veda ederek şehitler yolundaki yolculuğuna çıktı. O arkadaşlarımızı

savunmak için, beni yalnız bırakmamak için kalmıştı. Ama adını dahi bilmiyordum... Ne yaptığının çok da farkında olmadığımı hatırlıyorum şimdi. Sanırım içimdeki bir savunma refleksiyle hareket ediyordum artık. Silahını ve raxtını aldıktan sonra kendi boş silahımı kullanılmaz hale getirerek, oradan sanki tanımadığım bir parçamı orada bırakırcasına, buruk, acı dolu bir şekilde uzaklaştım. Koruyamamıştım, saklayamamıştım onu ve gömememiştim.

Uçurum kurtuluşum

Peşmergeler, tepeden fazla ses gelmediğine iyice ikna olduktan sonra bulunduğumuz yere artık daha cesaretlece yanaşıyorlardı.

Peşmergelerin bir özelliği var. Bu kadar yıl içerisinde; öğrendiğimiz bir tecrübe vardı.

Çatışmada eğer canlı yakalayabilirlerse, arkadaşlara işkence yapıyor; sanki sadece bunun için savaşıyorlarmış gibi erzak ve cephane yerlerini öğrenmek istiyorlardı. Bunun için de beni sağ ele geçirmek isteyeceklerini tahmin ediyordum. Öfkem, sağ ele geçmemi yasaklamıştı adeta...

Tepenin sağ tarafında bulunan ve caddeden görüntü alan uçuruma doğru ilerledim. Benim kurtuluşum uçurumdur, onların da kaybı... Ölsem de, yaşasam da buradan atlamam onlar için kayıp olacaktı. Ölürsem zaten ölecek, yaşarsam da bu, halkım için bir kazanım olacaktı.

Uçurumun ucundaydım artık, sağ ele geçmeyecektim. Buna yemin etmiştim. Uçurum yere çakılmak ve parçalanmak için yeterince yüksekti. Kendimi bir kurtuluşa bırakır gibi bıraktım.

...

Uyandığımda nerede olduğum konusunda en ufak bir fikrim yoktu. 'Öldüm de öbür dünya da mıyım' gibi bir sorunun ışık hızıyla zihnimden gelip geçtiğini hatırlıyorum. Kısa süre sonra önce beynime hücum eden vücudumdaki sızılardan henüz ölmediğimi anlamıştım. Tüm vücudumda sızı vardı, fakat ayağa kalkmadığım için yaralı olup olmadığının farkında değildim. Atlarken görüntü vermiştim sanırım, çünkü yukarıdan uzak ama telaşlı koşturan birkaç kişilik kalabalık ses geliyordu. Arada bir Kürtçe tek tek kelimeleri seçebiliyordum. Sürünerek uçurumun dibine kadar gittim ve etrafımda bulabildiğim otlarla bedenimi kamufle ettim. Hareketsiz durduğum birkaç saat içinde sesler gittikçe azaldı ve sonunda benden, öldüğümünden ya da kaçabildiğimden kaynaklı umudu kesmiş olmalı ki ilgilenmez oldular. Düştüğüm yerin biraz ilerisi cadde olduğu için, şimdi olmasa bile ilerleyen vakitlerde görünme olasılığı halen varlığını koruyordu. Akşam karanlığı bir dost gibi etraftaki her nesneyi görünmez kılmaya başladığında, ayağa kalkıp karşıdaki ağaçlıkların arasına gitmeye ve ne kadar olacağını bilmediğim bir süre için orada gizlenmeye karar verdim. Fakat ayağa kalkamıyordum, düşmeden sonra ayağım da dâhil olmak üzere sızılar hissetmiştim, bu kadarını beklemiyordum. Bir ayağıma basamıyordum. Süründüm. Sürünerek vardığım ağacın altında bacağımı kontrol ettiğimde, dizkapağının altındaki bacak kemiklerimin kırıldığını görecektim. İlk saatlerde yaralar henüz sıcak olduğundan fark edememiştim. Bu halimle hareket edemezdim. Raxtımdaki boş şarjörlerle ve belimdeki şutiğin bir bölümüyle kemiklerin kaynaşmasını sağlamak ya da en azından daha da zedelenmesini, acı vermesini önlemek amacıyla bağladım. O gece oradan çıkmam gerekiyordu. Ama yürüyemiyordum.

Bu arada, tepenin boşaldığını gören peşmerge ve askerler; yığınağı daha da içerilere ilerletmeye başlamışlardı. Bulduğum yerden, caddeden onlarca dolu araba geçtiğini görebiliyordum. Tepedekileri ise uzaktan görebiliyordum. Tepeye yerleşmeye başlamışlardı.

Etraftan büyük taşları bir araya getiriyor, mevzi yapıyor, uygun konumlanmayı ayarlamaya çalışıyorlardı.

Kendimi saklamıştım. Sanki caddeden gelen askerlerin kamufle ettiğim göğsümün üstündeki yaprakların iniş kalkışını fark edeceklermiş gibi, nefesimi tuttum... Ellerine geçseydim bana neler yapabileceklerini tahmin ediyordum. En ufak bir ses, bir öksürük belki çok da dikkatli olmayan askerlerin anlık dikkatini çekebilirdi. Ya da yaprakların arasındaki bir yükselti veya arada bir metrelik bir uzaklıkla ancak fark edilecek olan insan nefesinin yarattığı hareket... Nefesimi tutamadığımı gördüm. Bir gün ve geceyi öyle geçirdim.

İkinci gün akşamüzeri olmuştu. Bir gün boyunca, uzunca bir süreyi, yer yer uyandıysam da büyük bir bölümünü uzun bir uyku halinde geçirdim. Öğleden sonra etrafımı izleyerek ve nasıl hareket edeceğimi düşünerek geçirdim. Bu arada, sükûnetin olduğu birkaç dakikalık zamanda kafamı kaldırıp etrafı kontrol etmeye çalışıyordum. Çıkış için nereleri kullanabileceğimi arayıp bulmaya çalışıyordum... Bulunduğum yerden sol tarafımda birkaç metre ileride sanki toprağın ve ağaçların birdenbire sona erdiğini seziyordum. Bir uçurumun dibinde ikinci bir uçuruma ihtimal vermemiştim. Diğer yol ise caddeydi, burayı kullanmayı zaten aklımdan bile geçirmedim. Ne olursa olsun, bu gece bir şekilde ayrılacaktım buradan... Belki de sürünerek... Akşam karanlığı yine yavaş yavaş çökmeye başlamıştı, susadığımı hissettim. Ayağımdaki kanamanın da bunda payı olmuştu.

Tahmin ettiğim gibi caddenin alt tarafı da uçurumdu. Ama daha küçük bir uçurum. Belimdeki şutikle belki buradan inebilirdim. Belimde yine şehit bir arkadaşına ait olan yirmi metrelik bir şutik vardı. Karanlık artık beni saklayabilecek kadar çökmüştü. Şutığımı sağlam bir ağaca bağlayıp, yavaş yavaş yaralı bedenimi bırakmaya başladım. İnerken ufak tefek sesler çıkarmıştım. Ayağımın altından taşlar kayıyordu. Artık iki günlük zaman etrafta canlı bir gerillanın veya bir insanın olması olasılığını akıllarından silmiş olmalı ki; tepenin yakın çevresinde çıkan bu sesler düşmanın dikkatlerini çekmemişti.

Çevredeki birçok köyde yurtsever aileler vardı, fakat hem araziye, hem de bu ailelerin isimlerini çok iyi bilmiyordum. Bildiğim sadece B. köyünden bir ailenin ismiydi. Bu ailenin reisi daha sonra zaten bizimle hareket ediyor diye şehit düşürüldü. Tabii o süreçte yaşıyordu. Tahminen bu ailenin de o köyde akraba çevresi olabileceği düşüncesi kararımı giderek netleştirdi. Ne yapıp edip o köye ulaşacaktım. Ama nasıl?

Arkadaşlardan ayrılışımın üçüncü günü olacaktı. Şimdiden en çok özlediğim onlardı. İçime en çok dokunan duygumun bu olduğunu hatırlıyorum o günlerde... Bu, günlerce susuz kalmaktan daha kötü ve acı vericiydi. Beraberken paylaşıyor, tartışıyorsun, hatta yer yer kavga bile ediyorsun. Ama ayrıldığında en ağır gelen duygu bu... Artık gündüzleri saklanıp, geceleri daha çok gündüzden yapabildiğim keşfe ve sezgilerime dayanarak ve yine sürünerek hareket ediyordum. Bitmek bilmeyen bu gündüz saatlerinde bir saniye bile uykuya dalsam, onları, arkadaşlarımı rüyamda görüyordum. İlk defa yaşadığım ve bir insanın ancak bir kere yaşayabileceği bu durum, zaten duygusal olan benliğimi daha da duygusallaştırmıştı. Mesafe almak için kullanabildiğim organlarımsa, sadece ellerim ve dirseklerimdi. Gündüz hareket edemediğim zamanın birkaç saatini, gecenin vücudumda unuttuğu dikenleri temizlemeye ayırıyordum.

Su bulmam gerekiyordu. Açlık değil ama susuzluk hareketimi engelleyen ikinci hayati sebepti. Ve bulunduğum yerden, sonbaharın o bitimsiz ve sınırsız sarılığının içinde yeşil alanlar, küçük yeşil bir toprak parçası arıyordu gözlerim. Gündüz gizlenip geceleri hareket ederek geçirdiğim beşinci güne çıktım. En fazla bir hafta dayanabilirdi beden susuzluğa. Bu yüzden bir taraftan köye ulaşmaya çabalarken, diğer taraftan en büyük arayışım su olmuştu. Gece pür dikkat kesilip kurbağa seslerini duymaya çalışıyordum. Bu ses su demekti. Kendi kendime gülümseyerek 'şimdi en büyük dostum kurbağalar' diye düşünüyordum. O an yanımda bir arkadaşım olsaydı, bunu ona da söyleyecek ve beraber gülecektik. Hayvanlar içinde en çok kurbağaları sevebileceğimi tahmin edemezdim. O psikoloji içinde kendime espriler yapıyordum. Gündüzleri bazen bir fırsattan yararlanıp ayağa da kalkamıyordum. Bu tehlikeliydi, fakat beni asıl durduran tehlike değildi. Zaten kırılmış olan ayağıma basamıyor, vücudumun ağırlığını kırık kaburgalarım taşıtamıyordum. Ayağımı bağladığım şarjörler alçı görevini görüyordu. Ama sadece o kadar. Ayağa kalkmama yardımcı olabilecek bir yöntem değildi. Yer yer sürünerek, yer yer emekleyerek geçirdiğim beşinci günün sonunda altıncı güne çıktım. Tabii bu arada tepeden bir hayli uzaklaşmış, köye yakın bir yere gelmişim.

Bu aynadaki de kim?

Bu arada geçen altı günlük süre içerisinde tıraş olamamam ve yüzüme bir damla suyun değmemesi, kan kaybı ve açlığın da etkisiyle yüzümün çok farklılaştığını düşünüyordum. Kendime şimdiye kadar aynada bakmamıştım ama büyük ihtimalle beni çok farklı gösteriyordu. Korkulacak bir yüzüm olmuştur diye düşünüyordum içimden. Cebimde aynam vardı, ama çıkarıp bakmak istemedim. Ve o altı günlük yol boyunca tek bir kez bile bakmadım kendime. 'Gerekirse bakarım' diyordum. Bu arada altıncı günün sabahındaydım, öğlene doğru bacağımda iğne batırılmış gibi ani ve sürekli bir ağrı hissettim. Ağrının nedenini anlamaya çalışırken birde bacağıma akrep soktuğunu anladım. İçinde bulunduğum durum yetmiyormuş gibi, bir de bacağıma akrep sokmuştu. Peşmergeleri, askerleri anladım da o akrebi halen anlamış değilim! Aynı gün, uzun süredir su içmemekten kaynaklı idrarımdan kan geldiğini gördüm. Karanlık basar basmaz yönümü belirleyecek olan tek şey yine kurbağa sesleriydi. Altıncı günün geces, bir buçuk saatlik yürüyüşten sonra, uzaktan o sesleri duymaya başladım. Kurbağalardı... Elimle dokunduğum toprakta ıslaklık hissettiğimde saat sabaha doğruydum. Birkaç dakika daha ilerledikten sonra ses çıkarmadan yavaş akan küçük bir dereye rastladım. Kalkmadan, ağzımı suya dayayıp kana kana içmek ilk işim oldu tabii ki... Yedinci günde idim artık... Yine kalabalık bir ağaç grubu bulup, üzerimi kamufle ederek gecenin olmasını bekliyordum. Aklıma aynam ve yüzümün hali geldi. Bugün kendime bakmak istiyordum. Aynamı çıkardım. Toprakta ve uzun süredir kullanmadığımdan netliğini yitirmişti. Elimle silip yüzümün hizasına getirdim... Kendimi tanıyamamıştım. Yüzüm, aynanın halinden daha kötüydü. Baruttan tenimin rengi kaybolmuştu. Bu halimi bir çocuk görse öcü görmüş gibi korkar, belki de bayılıp kalırdı. Bu yüzden kendi kendime, ilk göreceğim insanın çocuk olmaması için dikkat etme kararını aldım. O geceki yürüyüşüm, daha doğrusu sürünüşüm beni bir bahçeye götürecekti. Köye yakın bir bahçe olacaktı bu...

Kurtuldum mu?

Bunun yine bir rüya olmasından korkmuştum. Ama hayır, sebzeleri toplanmış domates ve

diğer ürünlerin sadece saplarının kaldığı, ekili olduğu bir yerdi. Sebze fideleri artık solmaya yüz tutmuştu. İçlerinde tek tük kalmış küçük ve çürümüş domatesler, burasının ya bir köye ya da bir eve yakın olduğunun işaretiydi. Kafamı yukarı kaldırıp etrafa baktığımda, ayrıca üzüm ve incir ağaçlarını, üzerlerindeki meyveleri gördüm. Artık bahçeye birilerinin gelmesini bekleyecektim. Ama tedbirli olmalıydım. Çünkü ele de verilebilirdim... Günlerden sonra ilk kez, elimi uzatıp topladığım incir ve üzümler yediğim ilk yiyecekler olmuştu. Güneş iyiden iyiye yükselmişti, artık saklanmalıydım. Bahçe içinde ilkbahar ve ilkyaz aylarında kullanıldığı, ama daha sonradan kuruduğu belli olan bir çeşmenin, suyun değdiği yerde açtığı boşluğa girdim. Üzerimi yine gayet büyük olan üzüm ve incir yapraklarıyla kapattım. Bu kez de kendimi Adem gibi hissetmiştim. Ama beni örten incir yaprağı bir 'ayıp'ı değil, bir yaşam gerillasını saklıyordu.

Şimdi daha iyi saklanmalıydım. Çünkü köylüler veya mal sahibi, her kimse bahçeye gelebilirdi. Kısa bir süre sonra küçük bir kız çocuğunun sesiyle uyandım. Kendi çocuk dünyasına dalmış, kendi kendine bir türkü tutturmuştu. Çocuk, kardeşi mi akrabası mı olduğunu bilmediğim kendisiyle yaşıt bir diğer çocukla sayıları on beşi bulmayan koyunları otlatmaya getirmişti. Onlara görünmemek en iyisi olacaktı, korkup kaçabilirler; belki de gidip köylülere haber verebilirlerdi. İlk göreceğim insanların çocuk olacağını sezmiştim önceden. Fakat onların beni görmemesi için de karar almıştım. Bunca zaman sonra ilk kez bir insan yüzünü görmenin güzel duygusuyla, zamana müdahale etmeden orada öylece onları seyrettim. Çocuklar, bağlardan meyve koparıyorlar; koşup oynuyorlar, arada bir de koyunları gözetliyorlardı. Bir süre sonra düşüncelerim, çocuklardan arkadaşlarıma ulaşma hayallerine kaymıştı. Tekrar uykuya dalmışım. Öğleye doğru, sanırım biraz da içten gelen bir hisle gözlerimi açma gereği duydum. Hani çoğumuzun başına gelir böyle şeyler, altıncı his de denilen sezgi vardır ya bana gözlerimi açtıran sanırım bu his oldu. Gözlerimi açmamla yaşlı sayılabilecek adamın şok geçirmesi bir oldu; anlamadığım dualar okuyor, salavat getiriyordu. Yabancı ve gerilla olmamdan çok, sanırım yüz ifadem onu böyle korkutmuştu. Ardından da bir Kelime-i Şahadet getirdi. Bu birkaç saniyelik süreçte ben de ne olduğunu, kim olduğumu; bu adamın ne yaptığını, ne yapabileceğini anlamaya çalışıyordum.

Karker misin?

Biraz kendine gelir gibi oldu;

Karker misin? diye sordu. Güney halkı bize yani gerillaya "Karker" diyor.

Bu arada, yeleğinin iç cebinden çeşitli ilaçlar çıkardı, hemen yan tarafta akan cılız akıntıdan birkaç yudumla haplarını içmeye çalıştı. Adamın kalp hastası olduğunu ve beni görünce, heyecandan kriz geçirmek üzere olduğunu sonradan öğrenecektim. Ona henüz cevap vermeden;

"Sen kimsin, kimlerdensin?" diye sordum.

Bunu hem ailesini, hem de siyasal görüşünü öğrenmek için sormuştum.

"Benim kim olduğum önemli değil!" diye cevap verdi adam geçiştirircesine. "Ben bir köylüyüm."

"Tamam, öyleyse, ben de bir gerillayım. Gidip kimseye söylemesen iyi olur. Eğer bana yardım edebileceksen de etmeyeceksen de açık söyle" dedim.

Çatışma sırasında arkadaşlardan koptuğumu, yaralandığımı, şimdi de arkadaşlara ulaşmak istediğimi adamın yüzüne bakarak anlattım.

“Benim durumum bu, eğer yardım etmeyeceksen söyle. Ve o zaman ne ben seni gördüm ne de sen beni. Herkes kendi yoluna. Bahçenden çıkıp gideceğim. Benimle açık konuşmalısın” dedim.

Yaşlı adam duygusallaşmıştı. Ne yapacağını bilemeyen bir duygu karmaşasıyla kah benim içinde bulunduğum duruma ağlıyor, kah ciddileşip ciddi cevaplarla bana yardım sözleri veriyordu. Köylü yiyecek bir şeyler ve biraz da pansuman malzemeleri getirmek için köye doğru gittiğinde, yerleştiğim su oyuğu yerini değiştirip, ters tarafa birkaç yüz metre uzaklaştıktan sonra, ağaçların arasına gizlendim. Bunu tedbir amaçlı yapmıştım. Adamı tanıımıyordum. Yaşlıca bir kadının elinde bohçasıyla bahçeye girmesi kısa bir zaman almıştı. Anladığım kadarıyla adamın eşiydi. Yanıma geldi, selamından önce gözlerindeki nem dikkatimi çekti. İçinde bulunduğum durumu anlamak için sorduğu birkaç kısa sorudan sonra alelacele elindeki bohçayı açıp getirdiklerini peş peşe önüme dizmeye başladı. O da kendisini tutamayınca, bu ailenin yurtsever olabileceğine inancım daha da arttı. Yaşlı kadın, beni başımdan öperek vedalaştığında vakit çoktan ikindiye bulmuştu. Kadın vedalaşırken bana, “sen buradan sakın ayrılma, bizimkiler birazdan gelip seni alacaklar” dedi.

Her ihtimale karşı yerimi biraz daha ilerleyerek değiştirdim. Son cephaneye olarak ayırdığım bombam henüz elimdeydi. Onu da hazırladım. Çünkü kimin gelebileceğini bilmiyordum. Yarım saat sonra, kuru yapraklardan çıkan kalabalık hışırtılarla zihnim yeniden tetiğe geçmişti. Neden bu kadar kalabalıklardı? Sorularıma cevap ararken, bana seslendiklerinde seslerindeki güvenilirlik beni cesaretlendirir gibi oldu. Bir grup gençti, beni almaya gelmişlerdi. Köyde Türk askerleri ve peşmergeler konumlanmış olduklarından, kimsenin dikkatini çekmeden beni eve götürebilmek için bu kadar çok sayıda geldiklerini ve götürmek için bir bir plan yaptıklarını öğrendim. Planları bir kaç tanesi köy meydanına giderek kavga ediyorlarmış gibi birbirlerine vurmaya başlayacaklarmış. Meydanda çıkardıkları kavga havasıyla tüm köylüler ve peşmergelerin dikkati çekilecek, herkes oraya toplanırken köyün kısmen kenarında sayılabilecek bir eve beni sokacaklar.

Öyle de yaptılar.

Evlerinde kalan çocuk ve kadınlar da, kavgayı pencereden izlemeye başlamışlardı. Erkeklerse ‘sözüm ona’ kavgayı ayırmaya gidiyorlardı. Aslında çoğunun amacı da kavgayı izlemektir. Bu arada, kah gençlerin kolunda, kah omuzlarına yaslanarak ben de eve sokulmuştum.

İyi taktikti. Ve o taktikle beni kurtarmışlardı. Yanımdaki iki delikanlı hem gururlu hem utangaç bir yüz ifadesiyle yaptıklarını sahiplenmekten çekinmemişlerdi:

Yaptıklarının büyük bir iş olduğunu söylediğimde, “görevimizdir biz Kürt delikanlıları ne için varız? diye cevap verdiler.

Geldiğim ev daha önceden adını duyduğum, bu çevrede yurtsever olarak bilinen Sadık Ömer'in akrabalarıydı. İyi bir tesadüftü. Akşam aynı gençler, ne kadar karşı çıktıysam da; beni omuzlarına alıp banyoya götürdüler. Laf geçirememiştim. Sırtımı, kollarımı bile zorla kendi elleriyle yıkadılar. Duygu olarak zorlanıyordum. Hem içinde bulunduğum durumu kaldıramıyordum, ayrıca onlara da bu kadar aşırı yük olmak istemiyordum. Toparlanıp

kendime gelmem üç günü aldı. Kendiışlerimi ancak toparlandıktan sonra kendim görmeye başlayabildim.

O ailede on altı gün kalacaktım. Anne ve babayla aramda duygusal bir bağ gelişecekti. On yedinci gün her gece olduğu gibi haber gönderdiğim arkadaşlarımı beklerken, kapı çalındı. Beni almaya gelmişlerdi. Zaten hazırdım.

O bahçeye ulaşana kadar geçen sekiz gün, sekiz yıl gibi uzun gelmişti bana...

O günden sonra şekillenmemde, yaşadığım bu birkaç günlük zaman diliminin büyük etkisi olacaktı. Tepede, hiç tanımadığı biri için kendisini feda eden kadın yoldaşımın adını sonradan öğrenecektim... Adı, Adalet... Güzelliklerini sonradan... Kadının dağlarda atıl kalmadığını, onların da kahramanlıklarının üst düzeyde olabileceğini sonradan öğrenecektim ve kadına bakış açım değişmeye başlayacaktı. Daha adil olmayı öğretecekti bana Adalet. Adını sonradan öğrendiğim, tanımaya fırsat bulamadığım yoldaşım...

Beni, bütün tehlikeleri göze alarak evlerine götürüp tedavi eden, sahiplenen ailenin bir şehit ailesi olduğunu, yani belki de kendi ailemden bana daha yakın olduğunu sonradan öğrenecektim. O annenin ve babanın, çocuklarını benim yaşımdayken kaybettiklerini, kaygısızca beni bağrına basmalarının nedeninin bu olduğunu da sonradan öğrenecektim... Şunu soruyordum kendi kendime; beni tanımamasına rağmen o kadını orada tutan, hatta ölüme götüren neydi? Bize karşı bu kadar düşmanca savaşan bir grubun içinde, beni ölüm tehlikelerine rağmen ölüme teslim etmek istememelerinin sebebi neydi? Şimdi elimde, layık olmaya çalışmaktan başka hiçbir alternatif yok...